

PM 2015:14 RVI (Dnr 156-139/2015)

Fattiga EU-medborgare i Stockholm

Åtgärder för att stärka stadens arbete med utsatta EU-medborgare

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Socialnämnden uppmanas utöka antalet Vinternattsplatser till totalt 130.
2. Socialnämnden uppmanas under år 2015 ge Stadsmissionens verksamhet Crossroads fortsatt stöd.
3. Socialnämnden uppmanas utöka stödet till dagverksamheter drivna av ideella organisationer.
4. Socialnämnden uppmanas att till tertialrapport 1 för 2015 i samverkan med ideella organisationer ta fram ett förslag avseende Sommarnattsplatser av vilket uppskattade kostnader ska framgå.
5. Socialnämnden uppmanas ta fram en evakueringslokal som kan öppnas vid behov av nattvila för personer som avhysts från boplatser eller vid särskilt kalla nätter.
6. Stadsdelsnämnderna uppmanas att samverka med socialnämnden och bidra med resurspersoner vid evakueringar efter avhysningar.
7. Socialnämnden uppmanas se över om medel från *Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt* kan sökas för projekt kopplade till målgruppen.
8. Socialnämnden uppmanas fortsätta ha en projektledare/samordnare för frågor kring fattiga EU-medborgare under år 2015.
9. Socialnämnden uppmanas förstärka Stockholms stads socialjour med särskilda handläggare som arbetar kontorstid med nödprovning och bistånd till akuta insatser för nödställda EU-medborgare.
10. Socialnämnden uppmanas fortsätta att vid nödsituationer erbjuda hemresor som ett alternativ.
11. Socialnämnden uppmanas göra en sammanställning av kyrkors/trossamfunds och frivilligorganisationers projekt i fattiga EU-länder, som är seriösa och har goda resultat.
12. Kulturnämnden uppmanas undersöka möjligheten att i samband med lämpliga arrangemang underlätta för ideella organisationer att delta till förmån för arbeten som bedrivs i fattiga EU-länder.
13. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar upprätta rutiner för avhysningar.
14. Stadsledningskontoret ges i uppdrag och socialnämnden uppmanas att utöka samverkan kring målgruppen i staden, med landsting och andra kommuner, polis, ambassader, ideella organisationer och kyrkor/trossamfund.
15. Socialnämnden tillförs 5,3 mnkr under år 2015 för att öppna evakueringslokal, utöka bemanning på socialjouren, utöka basbehovsverksamhet samt utöka information till målgruppen och samverkan

med berörda aktörer i staden. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.*

16. Berörda nämnder får återkomma till kommunstyrelsen i samband med årets tertiärrapporter och redovisa ökade kostnader för personal m.m. vid evakueringar samt för sanitära förbättringar i avvaktan på avhysningar.

Föredragande borgarrådet Ewa Larsson anför följande.

Ärendet

I ärendet presenteras 16 åtgärdsförslag för att stärka stadens arbete med utsatta EU-medborgare. Antalet fattiga EU-medborgare och tredjelandsmedborgare i Stockholms stad ökar, och det behövs fler och nya insatser av staden.

Beredning

Ärendet har beretts i samarbete mellan stadsledningskontoret och socialförvaltningen.

Mina synpunkter

Människor som just nu inrättat tillfälliga boplatser på Stockholms gator, parker, skogsområden och naturreservat lever i en humanitärt och medmänskligt helt oacceptabel miljö. De fattiga EU-medborgare som uppehåller sig i Stockholm är en heterogen grupp med olika bakgrund men kommer oftast från extremt fattiga förhållanden och är här för att försöka klara sin försörjning. De flesta har en fast bostad i sitt hemland. En del av gruppen är romer från Rumänien och Bulgarien och är i sina hemländer ofta både diskriminerade och marginaliserade. Några av de mest fattiga anser att det är bättre förhållanden att inrätta tillfälliga sovplatser i eller i utkanten av Sveriges städer än att bo i sitt hemland.

I detta ärende presenterar vi 16 olika åtgärds punkter för att utvidga arbetet för stöd och hjälp till fattiga EU-medborgare. Antalet fattiga EU-medborgare och tredjelandsmedborgare ökar, vilket kräver fler och nya insatser från stadens socialtjänst och andra berörda parter, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar som kan söka bidrag från socialnämnden.

Staden har under de senaste månaderna arbetat intensivt med att utveckla alternativa nödlösningar och utveckla nya platser att sova på. Ett samarbete håller på att byggas upp mellan staden, olika frivilligorganisationer och andra hjälporganisationer. Fler akuta lösningar för fattiga EU-medborgare, vilka ska kunna passa oavsett kön, erbjuds. Projekt Vinternatt fortgår och antalet platser fördubblas.

Stadens uppsökare har förstärkts och är just nu fyra personer varav två talar rumänska. De besöker de olika tillfälliga boplatserna och informerar om vilka möjligheter som finns och undersöker om personer är i behov av nödhjälp.

Stockholms stad kan inte acceptera att människor som vistas här lever under odrägliga förhållanden och kommer därför också att utarbeta en långsiktig strategi i samarbete med civilsamhället för att hjälpa EU-medborgare som tvingats söka sin

försörjning i Stockholm på grund av brister i hemlandet. En sådan långsiktig strategiska rymma insatser både i Stockholm och med sikte på att förbättra villkoren i EU-medborgarnas hemländer.

Under den tid Kronofogdemyndigheten informerar de som bor på de tillfälliga boplatserna om att dessa ska upphöra och socialförvaltningens uppsökarteam informerar om de alternativa sovplatser som finns tillgängliga, vill vi ge stadsdelsnämnderna förutsättningar att sätta in sanitära förstärkningar på de aktuella platserna. Värdighet och respekt för de mänskliga rättigheterna samt stöd av tolk ska ingå i uppdraget.

Det har uppstått situationer där fattiga EU-medborgare både känt sig hotade och blivit utsatta för hatbrott, här finns ett samarbete med polisen kring människors trygghet i staden. Hatbrott kan aldrig accepteras och polisen har uppmärksammat den utsatthet som fattiga EU-medborgare befinner sig i.

Det förslag som nu läggs fram till kommunstyrelsen innebär en tydlig ansats för att stödja de personer som behöver hjälp för att säkra hälsa och värdighet. Detta samtidigt som staden och frivilligorganisationer ges möjlighet att inom ramen för gällande lagstiftning göra insatser för de berörda grupperna. Det är 16 konkreta insatser som höjer ambitionerna ytterligare samtidigt som det därigenom tydliggörs att staden anser att människor inte ska behöva bo i parker och på gator.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Socialnämnden uppmanas utöka antalet Vinternattsplatser till totalt 130.
2. Socialnämnden uppmanas under år 2015 ge Stadsmissionens verksamhet Crossroads fortsatt stöd.
3. Socialnämnden uppmanas utöka stödet till dagverksamheter drivna av ideella organisationer.
4. Socialnämnden uppmanas att till tertialrapport 1 för 2015 i samverkan med ideella organisationer ta fram ett förslag avseende Sommarnattsplatser av vilket uppskattade kostnader ska framgå.
5. Socialnämnden uppmanas ta fram en evakueringslokal som kan öppnas vid behov av nattvila för personer som avhysts från boplatser eller vid särskilt kalla nätter.
6. Stadsdelsnämnderna uppmanas att samverka med socialnämnden och bidra med resurspersoner vid evakueringar efter avhysningar.
7. Socialnämnden uppmanas se över om medel från *Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt* kan sökas för projekt kopplade till målgruppen.
8. Socialnämnden uppmanas fortsätta ha en projektledare/samordnare för frågor kring fattiga EU-medborgare under år 2015.
9. Socialnämnden uppmanas förstärka Stockholms stads socialjour med särskilda handläggare som arbetar kontorstid med nödprovning och bistånd till akuta insatser för nödställda EU-medborgare.
10. Socialnämnden uppmanas fortsätta att vid nödsituationer erbjuda hemresor som ett alternativ.
11. Socialnämnden uppmanas göra en sammanställning av kyrkors/trossamfunds och frivilligorganisationers projekt i fattiga EU-länder, som är seriösa och har goda resultat.

12. Kulturnämnden uppmanas undersöka möjligheten att i samband med lämpliga arrangemang underlätta för ideella organisationer att delta till förmån för arbeten som bedrivs i fattiga EU-länder.
13. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar upprätta rutiner för avhysningar.
14. Stadsledningskontoret ges i uppdrag och socialnämnden uppmanas att utöka samverkan kring målgruppen i staden, med landsting och andra kommuner, polis, ambassader, ideella organisationer och kyrkor/trossamfund.
15. Socialnämnden tillförs 5,3 mnkr under år 2015 för att öppna evakueringslokal, utöka bemanning på socialjouren, utöka basbehovsverksamhet samt utöka information till målgruppen och samverkan med berörda aktörer i staden. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.
16. Berörda nämnder får återkomma till kommunstyrelsen i samband med årets tertiärrapporter och redovisa ökade kostnader för personal m.m. vid evakueringar samt för sanitära förbättringar i avvaktan på avhysningar.

Stockholm den 22 januari 2015

EWA LARSSON

Bilaga

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2015

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att samråda med frivilligorganisationer kring hur fattiga EU-medborgare kan få ökade möjligheter till egen försörjning.
3. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden tydligare kan påtala situationen för utsatta EU-medborgare i europeiska fora, inklusive i dialog med myndigheter i målgruppens hemländer.
4. Därutöver anføres följande.

Frågan om fattiga EU-medborgare är svår och omfattar många dimensioner. Vi välkomnar att vänstermajoriteten med föreliggande ärende vill agera för att komma till rätta med en humanitärt och socialt oacceptabel situation. Beredningen av ärendet är dock bristfällig och otillfredsställande och ger intryck av att majoriteten agerar brådskande för att möta ett problem som varit känt under lång tid.

I det kortsiktiga perspektivet har en kommun ett faktiskt ansvar att hjälpa i det akuta skedet. Men problematiken kan inte lösas av en enstaka kommun och inte heller av att endast arbeta fram fler boplatser. Det som saknas är de långsiktiga lösningarna för att bistå utsatta människor på ett sätt som åstadkommer en varaktig förbättring. Vänstermajoriteten i Stockholms stad har ett ansvar att föra en öppen dialog med sina partikamrater i regeringen.

Den svenska regeringen hade den 23 januari 2015 en presskonferens tillsammans med Rovana Plumb, den rumänska ministern för arbete, familj, socialt skydd och äldre. Av den framgick att Sveriges regering saknar en tydlig linje för konkreta åtgärder på bilateral nivå, men också att regeringen står svarslös vad avser hur de svenska kommunerna kan stärkas och stödjas i arbetet.

Alliansen värnar om den fria rörligheten. Den fria rörligheten i Europa bygger på att EU-medborgare ska klara sitt eget uppehälle och att varje land tar sitt ansvar och säkerställer att trygghets- och utbildningssystemen fungerar och kommer alla medborgare till del. Däremot saknas tydlighet för ett längre perspektiv. För att på längre sikt komma till rätta med den situation där människor av olika skäl reser från ett EU-land till ett annat för att tigga och bo under dåliga förhållanden krävs ett ökat samarbete mellan länderna inom EU.

Situationen för de fattiga EU- och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm är ofta extremt utsatt, och många stockholmare upprörds med rätta av att människor ska behöva ha det såhär i Europa på 2000-talet. Vid signaler om barn måste staden agera direkt. Inga barn ska leva under dessa omständigheter.

Under Alliansens tid vid makten gav Stockholms stad ett stort och ständigt ökande stöd till utsatta EU- och tredjelandsmedborgare i staden. Vi välkomnar att det stödet fortsätter. Stockholms stad arbetade under Alliansens ledning fram en samverkan med Svenska Kyrkans internationella avdelning som gör stora insatser på plats i Rumänien. Inför valet 2014 gick båda parterna ut med information om arbetet och hur man som stockholmare kunde hjälpa de insatser som görs på plats i hemlandet. Vi noterar med förvåning att denna samverkan inte förefaller ha vårdats av vänstermajoriteten efter maktskiftet.

Något som har blivit allt tydligare under de år som den här situationen har funnits är att kortsiktiga lösningar, hur viktiga de än är, just är kortsiktiga. Att öka stödet till tillfälliga boenden som Vinternatt eller tillfälliga evakueringslokaler är bra, men det är inte en långsiktig lösning.

Många av de tillfälliga boplatser som vuxit upp runt om i staden där utsatta människor bor är otjänliga som bostäder. Det är inte acceptabelt att människor bor på det sättet i Sverige, utan tillgång till vatten, avlopp eller sophantering. Att majoriteten nu agerar för att komma till rätta med problematiken är välkommet, men vi efterlyser en mer konkret och konsekvent hållning för att avhjälpa situationen på både kort och lång sikt.

Varaktiga lösningar kräver bland annat stora förändringar i dessa personers hemländer. Därför är det synd att det saknas förslag till hur stadens engagemang på EU-nivå kan fortsätta. Vi behöver sätta ett ännu större tryck på framför allt Rumänien att förbättra villkoren för landets romska minoritet när det gäller grundläggande sociala rättigheter som utbildning, sjukvård och bostäder.

Många av de som kommer hit vill inte tigga för sin försörjning, utan eftersträvar ett vanligt arbete. Trösklarna på den svenska arbetsmarknaden gör det svårt att hitta jobb, men det borde likväl gå att göra mer än vad som görs idag på detta område.

Det måste till fler åtgärder för att öka möjligheterna hos målgruppen till egen försörjning i form av tillfälliga arbeten eller dylikt. Det är förvånande att förslag på detta område saknas.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Regina Kevius, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till reservationen av (M) och (FP) i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till reservationen av (M) och (FP) i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Antalet fattiga EU-medborgare som vistas i Stockholms stad har fördubblats sedan ett år tillbaka. Sedan år 2012 har staden kontinuerligt ökat insatserna som görs för målgruppen. Stockholms stad behöver formulera en tydlig linje för arbetet utifrån ett humanistiskt synsätt och gällande lagstiftning. I detta ärende presenteras information kring målgruppen, boplatser, insatser och juridiska förutsättningar samt en analys av hur arbetet kan utvecklas.

I ärendet beskrivs insatser för fattiga EU-medborgare som helt eller delvis finansieras av Stockholms stad. Det är bland annat härbärgen, Crossroads, dagverksamheter, uppsökande verksamhet och nödprövningar med enskilda insatsbeslut. I jämförelse med övriga kommuner genomför Stockholms stad fler och mer omfattande insatser för målgruppen.

Utifrån de utgångspunkter som tas upp så föreslås aktiviteter och insatser på flera nivåer för att bättre möta den situation som råder idag. Bland annat utökade härbärgesplatser och dagverksamhet, förstärkning av socialjouren, utökad samverkan både med ideella sektorn och andra myndigheter, och ta fram och samordna insamlingsaktiviteter för att kunna bidra till projekt som arbetar för bättre levnadsvillkor i de fattiga EU-länderna.

Beredning

Ärendet har beretts i samarbete mellan stadsledningskontoret och socialförvaltningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Situationen i Stockholms stad när det gäller fattiga EU-medborgare har förändrats under 2014. Det är i dagsläget många fler som vistas utomhus och i gatumiljö, och de akuta insatser som staden erbjuder är inte tillräckliga. Utifrån de utgångspunkter som tagits upp så föreslås i detta tjänsteutlåtande aktiviteter och insatser på flera nivåer för att bättre möta den situation som råder idag.

Det bör ske ett aktivt arbete gällande frågan på EU-nivå där Stockholms stad kan bidra. Stockholms stad kan även ha samarbete med föreningar/organisationer/kyrkor/trossamfund som gör ett bra arbete på plats i till exempel Rumänien, för att få till stånd en långsiktig förändring. Stockholmarna kan också behöva få kunskap om alternativa sätt att hjälpa till för att skapa bättre förutsättningar i de fattiga EU-länderna. Många stockholmare som dagligen upplever mötet med fattiga EU-medborgare i Stockholm vill bidra till en förändring i den livssituation de har i hemlandet. Det finns flera aktörer som arbetar med att förbättra förutsättningarna för de som lever i dessa fattiga EU-länder, bland annat Svenska kyrkan. Svenska kyrkan och Kyrkans nödhjälp i Norge samverkar med partners i Rumänien för att förbättra livssituationen för de fattiga. Kyrkans partner, Humanitarian Foundation for Peace (som drivs av Franciskanska orden) har startat ett socialt center i byn Roman i regionen Moldova, den fattigaste provinsen i Rumänien. I det sociala centrat finns förskola, skola, viss hälsovård, ett mål mat om dagen till eleverna och kulturella aktiviteter för barn och unga. De flesta som får hjälp från centrat är romer. Tanken med arbetet är att skapa förutsättningar för de som lever i utsatthet att själva förändra sina liv. Genom kurser i

trädgårdsarbete och sömnad och genom nya odlingar på mark som Humanitarian Foundation for Peace har köpt får människor en möjlighet till försörjning. För att livsvillkoren ska bli bättre behöver kvinnors och barns rättigheter skyddas. Kyrkorna lyfter frågor om jämställdhet och arbetar för att motverka våld mot kvinnor och barn.

Stockholms stad skulle kunna ägna 2015 till att bidra till att pengar samlas in som kan gå till föreningar/organisationer/kyrkor/trossamfund som gör ett gott arbete i de fattiga EU-medborgarnas hemländer. Detta kan ske genom att i samband med lämpliga arrangemang underlätta för ideella organisationer att delta till förmån för arbeten som bedrivs i fattiga EU-länder. Detta bör ske i samarbete med de samarbetspartners som finns inom frivilligsektorn. En sammanställning av projekt som är seriösa, välfungerande och med goda resultat bör göras.

Det pågår arbete på EU-nivå. Nyligen kom ”Sieps – Svenska institutet för europapolitiska studier” ut med en europapolitisk analys avseende EU:s strukturpolitik i Rumänien. I den framkommer att det främsta verktyget EU har är strukturfonderna som till exempel Rumänien tyvärr inte har kapacitet att använda sig av fullt ut och som inte medfört någon större förändring än. Mycket av diskrimineringen ryms inom den nationella suveränitetsprincipen, det vill säga att EU inte lägger sig i nationalstaternas interna angelägenheter. Under senare år har såväl Europeiska kommissionen som ministerrådet visat ett växande intresse för romernas problem och även andra fattiga EU-medborgare som inte tas omhand i sitt hemland. Påtryckningar utifrån kan ha vissa effekter. Under senare tid har rådet visat en allt större beredskap att utfärda rekommendationer om nationella insatser till förmån för romerna. Samtidigt förefaller kommissionen alltmer benägen att utnyttja rättighetsstadgans artikel 21 och direktivet 2000/43 om rasjämlighet, på engelska Race Equality Directive eller RED. Enligt det senare går det att föra talan mot medlemsstater som tillämpar etnisk diskriminering till exempel i undervisningen. En sådan procedur har i september 2014 inletts mot Tjeckien (för diskriminering av romska barn i tjeckiska skolor). Det går således att notera svagt positiva effekter av EU:s ramverk för nationella romastrategier, som för Rumäniens del har lett fram till 2012 års nationella integrationsstrategi med åtskilliga framåtsyftande ambitioner. Några etappresultat har redovisats 2014 och en fortsatt aktivitet från kommissionens och rådets sida kan ytterligare stimulera de inledda rumänska insatserna.

Stadsledningskontoret föreslår mot denna bakgrund att:

- Socialnämnden uppmanas göra en sammanställning av kyrkors/trossamfunds och frivilligorganisationers projekt i fattiga EU-länder, som är seriösa och har goda resultat.
- Kulturnämnden uppmanas undersöka möjligheten att i samband med lämpliga arrangemang underlätta för ideella organisationer att delta till förmån för arbeten som bedrivs i fattiga EU-länder.

Nationell nivå

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bör fortsätta driva ett landsgemensamt synsätt, Stockholms stad ska vara med i samarbete kring detta. Det behövs samverkan i dialogform om Sveriges roll, en gemensam plattform och samsyn kring hur regelverket ska tolkas. Detta måste ske på regeringsnivå, eventuellt i samarbete med en nationell samordnare. Det är särskilt viktigt att SKL ger vägledning i hur arbetet med barnärenden ska bedrivas.

Det finns behov av ett tydligare nationellt regelverk för hur kommunerna bör arbeta i denna fråga, så att inte varje enskild handläggare eller enskild kommun gör egna tolkningar av lagarna.

Regional nivå

Det behövs en utökad samverkan inom länet för gemensamma aktiviteter/insatser. Det behövs lösningar för att komma ifrån risken att många närliggande kommuner endast hänvisar till härbärgen i Stockholms stad och inte vidtar egna åtgärder eller insatser.

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) är en viktig part i detta arbete.

Kommunal nivå

De akuta härbärgesplatser som finns har svårt att täcka det faktiska behovet av akuta insatser. Det finns ett behov av ett härbärke med cirka 30 platser, med möjlighet till akut boende för fattiga EU-medborgare över 18 år. Detta skulle leda till en fördubbling av antalet platser jämfört med förra året. För att minska risken att boplatser etableras bör det utredas om alla härbärgen ska vara öppna året om. Uppsökande verksamhet och informationsspridning är fortsatt viktigt, liksom samarbete med den ideella sektorn. Det ska bli ännu tydligare vilka lagar och regler som gäller i Stockholm, och vilken hjälp som finns att få. Både EU-teamet och de insatser som drivs av frivilligorganisationerna ska utöka sitt arbete kring information på de språk som behövs. I det uppsökande arbetet är det även fortsatt viktigt att säkerställa att inte barn eller andra särskilt utsatta människor finns i gatumiljö eller på boplatser. De insatser som beviljas är utifrån socialtjänstens yttersta ansvar och ska ses som nödhjälp och akut bistånd. Då antalet fattiga EU-medborgare har ökat kraftigt kan det finnas behov av att förstärka socialjouren och ha handläggare som enbart arbetar med denna fråga under kontorstid. Detta kan leda till en utökad kompetens och rättsäkerhet, samt tillgänglighet.

Formellt finns det inga rättigheter att bosätta sig var man vill. På ett humanitärt plan utgör illegala boplatser en oacceptabel boendemiljö med hygieniska problem, miljöproblem, brandsäkerhetsproblem, hälsoproblem med mera. Alla människor måste anpassa sig till de lagar och regler som gäller. Att det uppstår illegala boplatser i Stockholm är inte långsiktigt hållbart. Boplatserna skapar också både oro och ilska hos grannar och andra som kommer i kontakt med dem. Stockholms stad måste även fortsättningsvis avhysa de som bosatt sig på en plats utan markägarens tillåtelse. För att avhysningar ska ske på ett samordnat, rättssäkert och humanistiskt sätt behövs rutiner för detta. Staden kommer vid avhysningar hänvisa till andra möjligheter i form av akuta insatser eller hemresa. För att kunna göra detta på bästa sätt behövs en evakueringslokal där personerna som ska avhysas kan bo under cirka 4-7 dagar. Under den tiden har de möjlighet att bestämma hur de vill ordna med sitt boende om de ska stanna kvar i Stockholm. Socialförvaltningen har i uppdrag att ordna med lokalen, men respektive stadsdelsförvaltning där boplatserna finns måste vara behjälplig gällande drift och öppethållande av evakueringslokalen. Evakueringslokalen kommer även att behöva öppnas vid särskilt kalla nätter och extrem kyla. Ett utökat samarbete med frivilligorganisationerna ska också ske i samband med detta.

Socialförvaltningen ska se över möjligheten att söka medel från FEAD, fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt. Fonden ska bidra till social inkludering av individer som inte täcks av socialtjänstlagen. Det finns flera områden där detta skulle kunna vara en möjliggörare av projekt som bör prövas, till exempel följa Köpenhamns arbetssätt ”Den goda hemresan”. Det innebär att personer som är i behov av socialtjänstens hjälp i sitt hemland får utökat stöd och länkning till detta vid en hemresa.

Stockholms stad kan inte på egen hand lösa problematiken kring fattiga EU-medborgare. Det är därför viktigt att ha aktiviteter även på andra nivåer. I den kommande strategin behöver utgångspunkterna utvecklas och det är viktigt att de juridiska aspekterna noggrant utreds i samverkan med Juridiska avdelningen. Ett samarbete med polisen är också nödvändigt att utveckla vidare. För att allt ska fungera behöver gällande regelverk följas, av alla samhällets instanser och på alla nivåer. Det behövs även ett utökat samarbete med ambassader och Stockholms läns landsting.

Stadsledningskontoret föreslår mot denna bakgrund att:

- Socialnämnden uppmanas utöka antalet Vinternattsplatser till totalt 130.
- Socialnämnden uppmanas under 2015 ge Stadsmissionens verksamhet Crossroads fortsatt stöd.
- Socialnämnden uppmanas utöka stödet till dagverksamheter drivna av

ideella organisationer.

- Socialnämnden uppmanas att till tertialrapport 1 för 2015 i samverkan med ideella organisationer ta fram ett förslag avseende Sommarnattsplatser av vilket uppskattade kostnader ska framgå.
- Socialnämnden uppmanas ta fram en evakueringslokal som kan öppnas vid behov av nattvila för personer som avhysts från boplatser eller vid särskilt kalla nätter.
- Stadsdelsnämnderna uppmanas att samverka med socialnämnden och bidra med resurspersoner vid evakueringar efter avhysningar.
- Socialnämnden uppmanas se över om medel från *Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt* kan sökas för projekt kopplade till målgruppen.
- Socialnämnden uppmanas fortsätta ha en projektledare/samordnare för frågor kring fattiga EU-medborgare under 2015.
- Socialnämnden uppmanas förstärka Stockholms stads socialjour med särskilda handläggare som arbetar kontorstid med nödprovning och bistånd till akuta insatser för nödställda EU-medborgare.
- Socialnämnden ska fortsätta att vid nödsituationer erbjuda hemresor som ett av de alternativ som kan erbjudas för att undanröja nödsituation. Socialnämnden uppmanas göra en sammanställning av kyrkors/trossamfunds och frivilligorganisationers projekt i fattiga EU-länder, som är seriösa och har goda resultat.
- Kulturnämnden uppmanas undersöka möjligheten att i samband med lämpliga arrangemang underlätta för ideella organisationer att delta till förmån för arbeten som bedrivs i fattiga EU-länder.
- Stadsledningskontoret ges i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar upprätta rutiner för avhysningar.
- Stadsledningskontoret ges i uppdrag och socialnämnden uppmanas att utöka samverkan kring målgruppen i staden, med landsting och andra kommuner, polis, ambassader, ideella organisationer och kyrkor/trossamfund.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Att öppna en evakueringslokal under cirka 100 nätter, inklusive hyra och drift beräknas kosta 2,0 mnkr. Att utöka socialjouren med två handläggare på kontorstid som enbart arbetar med myndighetsutövning gällande fattiga EU-medborgare beräknas kosta 1,3 mnkr. Att utöka möjligheten till att få basbehov tillgodosedda såsom mat, dusch och rena kläder beräknas kosta 1,0 mnkr som beviljas till ideella sektorn. Att utveckla arbetet gällande samverkan med polisen, ambassader, landstinget, ideella organisationer och kyrkor/trossamfund beräknas kosta 1,0 mnkr.

Det är enligt stadsledningskontoret inte rimligt att berörda nämnder ensamma får ansvara för de merkostnader som uppstår i samband med avhysningar. Berörda nämnder får därför återkomma till kommunstyrelsen i samband med årets tertialrapporter och redovisa ökade kostnader för personal m.m. vid evakueringar samt för sanitära förbättringar i avvaktan på avhysningar. Kommunstyrelsen kan därefter pröva frågan om budgetjusteringar med anledning av detta.

Stadsledningskontoret föreslår mot denna bakgrund att:

Socialnämnden tillförs 5,3 mnkr under 2015 för att öppna evakueringslokal, utöka bemanning på socialjouren, utöka basbehovsverksamhet samt utöka information till målgruppen och samverka med berörda aktörer i staden.